

Sukukirjassamme Käkisalmen, Vuokselan, Honkilahden Komosten ja Kommosten sukutaulut ovat kirkonkirjoista ym. kerättyä tietoa ja pitävät sellaisenaan paikkansa. Mistä sukumme ovat lähtöisin, sitä emme tiedä, voimme vain olettaa, päätellä ja tehdä teorioita, miten ihmiset ovat liikkuneet. Täytyy myös muistaa, että Suomessa asui 1700-luvun alussa noin 700000 asukasta ja sitä ennen tietysti paljon vähemmän. Nimivalikoima oli suppea, joten moni otti tutun nimen itselleen esim. talon tai kylän nimestä. Sukunimet eivät olleet kovinkaan yleisiä, joten Komonen-nimen esiintyminen jo hyvin varhain tuntuu mielenkiintoiselta. Varsinkin tänä päivänä, jolloin nimemme ei ole kovinkaan yleinen.

Maisteri, rehtori Antti Komonen aloitti aikoinaan 30-luvulla Käkisalmen Komosten sukututkimuksen. Hän pääsi tutkimuksissaan erittäin pitkälle ja kertoi eräässä kirjeessään: minulla on erittäin hyvät tiedot suvustamme 1700-luvun alkuun saakka. Tätä vanhemmat tiedot ovat ”tarunhohtoisia”.

Mitä tiedämme tuosta ”tarunhohtoisesta” maailmasta? Mistähän olemme tulleet ja mistä olemme alun perin kotoisin?

Komosten asuma-alueet ympäri Suomea ovat (Jouko Pöyhönen):

Turun ympäristö, Salo, Tampere ympäristöineen, Virrat, Heinola-Kouvola, Lappeenranta-Tohmajärvi ja tietysti Karjalan alue.

Sukunimikartasto on hieman ristiriitainen ja oletettavasti puutteellinen, koska tiedämme, että mm. Savossa on asunut Komosia, samoin Honkilahti puuttuu. Joka tapauksessa tiedämme, että merkittävät Komos-paikkakunnat ovat olleet: Maariassa, Turun lähellä Halinen ehkä n. vuosina 1000-1200, Honkilahti n. 1200, Rantasalmi 1560-, Sääminki 1560-, Tohmajärvi 1650- ja sitten Käkisalmi 1700- ja Vuoksela 1750-luvulta lähtien.

Mitä sitten voimme päätellä ja olettaa:

Halinen, Maaria: Komoisten talo oli jo keskiajalla. Talon nimi oli alun perin Kallonen mutta muuttui myöhemmin Komoseksi. Ensimmäisiä tilatietoja on vuodelta 1553.

Honkilahti: Tarinan mukaan Koskeljärveltä tuli kaksi veljestä Välijokea pitkin ylöspäin. Toisen nimi oli Löytty ja toisen Komo. Löytänä vrt. Löytty oli Komoisen talon naapuri Halisissa. Löytty asettui asumaan joen pohjoispuolelle ja Komo eteläpuolelle. Näin saivat kylät Löyttylä ja Komoinen alkunsa (Esko Leino). Tarina kertoo myös Komoisten talosta lähteneen kaksi veljestä Savoan.

Käkisalmi ja Vuoksela: Tarina kertoo kahden veljeksien tulleen Savosta, toinen tuli Käkisalmeen ja toinen meni Konevitsan luostariin. Mikä oli Maunu Komon rooli 1580-1595 Käkisalmissa Pontus de la Gardien joukkojen sotilaana. Rantasalmelta ja Säämingistä löytyy paljon Pekkoja, Antteja ja Tahvoja. Komosten tulo Vuokselan Noisniemeen on vielä selviämättä. Miksi Komoset Vuokselasta tiesivät sukuloita Käkisalmissa?

Voidaanko siis ”tarunhohtoisesti” päätellä, että kantaisät ovat Halisista siirtyneet Honkilahteen. Sieltä on siirretty esim. armeijan mukana tai armeijaa ja veroja pakoon Savoan, näin taru kertoo ja sieltä kenties esim. ruptuurisodan 1656 vaiheilla Karjalaan. Ketkä olivat 1616 Käkisalmissa Antti Pekanpoika ja Heikki Antinpoika Komonen ja oliko toinen veli Tahvo seppänä luostarissa 1700-luvulla. Tarinoissa on aina totta toinen puoli, se kannattaa muistaa.

Halinen, Maaria (Turku)

Halinen esiintyy koskensa ansiosta asiakirjoissa jo vuodesta 1352. 1600-luvun alussa Halisissa, Aurajoen Komosten rannalla oli kolme taloa Tätilä, mikä oli entinen luostarintalo ja sai 1600-luvulla toiseksi nimekseen Kreula, Kallonen muuttui Komoseksi. Löytänä muuttui myöhemmin Fräntiksi.

Ulla Paaskunta on selvittänyt Halisissa Komosten alkulähteitä. Halinen on Aurajoen varrella, 4-5 km Turun keskustasta vastapäätä Aurajoen vedenottamoa. Samalla paikalla on edelleen Komoisten talo Komoisten tien varrella. Talo oli luovutettu ratsumiestilaksi (rälssi) Turun kaupungille 8.11.1650.

Nykyinen talo on rakennettu 1800-luvun loppupuolella. Talo kuului aikoinaan Maarian pitäjään.

Paaskunta oli 1600-luvun alussa ratsumiestila (rälssi) ja vuodesta 1711 lähtien saman Paaskunnan suvun hallussa. Paaskunnan talo sijaitsee Aurajoen vastakkaisella rannalla Komosista. Paaskunta vastaavasti kuului aikoinaan Kaarinan pitäjään.

Keitäpä sitten on aikoinaan asunut Komosissa aikojen alussa:

1639-1641 Markus Komonen (ratsumies Johan Wittembergin komppaniassa)

1650-1661 Turun kaupungin rälssi, jota vuokraajana viljeli Pertti Komoinen 8.11.1650 lähtien

1655 Halisen talon vuokraajana oli Yrjö Tuomaanpoika

Markus Komosesta kerrotaan seuraavaa (Veli Pekka Toropainen on koonnut Turun raastuvanoikeuden ja Turun kämnerioikeuden pöytäkirjoista 1600-luvun turkulaisten sukulaisuussuhteita):

- 12.10.1636: Porvari Markus Komonen kertoi, että hänen renkinsä oli varastanut hänen luonaan maalla Halisten kosken luona.
- 7.5.1640: Porvari Tuomas Tolpon veli oli porvari Markus Komonen.
- 12.2.1644: Märten Hoffslagaren vaimo Beata Jaakontytär ja tämän äiti, edesmenneen Paavo Hannunpojan leski, mainitaan velkajutussa Markus Komosta vastaan.
- 10.11.1645: Edesmenneen Tuomas Tolpon piit Anna Tuomaantytär ja Maisa Ollintytär valittivat, ettei Markus Komonen suostunut maksamaan heidän palkkojaan. Hän oli luvannut ottaa maksaakseen Tolpon perintöä jaettaessa.
- 28.1.1652: Edesmenneen porvari Markus Komosen perillinen, tytär Riitta Markuksentytär peri isänsä saatavia.
- 11.5.1652: Markus Komosen vävy asui Komosen tilalla Maarian Halisissa.
- 14.12.1652: Maskun kappalainen, herra Tuomas haki appensa, edesmenneen Pontus Matinpojan saatavia edesmenneen Markus Komosen vävyiltä Maarian Halisista vuodelta 1633.
- 17.6.1654: Markus Komosen vävy Pertti Brusiuksenpoika.

Käräjillä 23.01.1634 Markus Komonen syytti naapuriaan siitä, että tämä yksinään piti myllyn ja samalla hyvän kalapaikan hänen (Komoisten) peltonsa alla. Oikeus tuomitsi kaikki kolme kylänaapuria olemaan osallisia myllyssä, toisten oli suoritettava osuutensa myllyn rakentajalle rakennuskustannuksista. Lieneekö Markus ollut riitainen naapuri, vai oliko hänellä ikäviä naapureita. Jälkimmäinen mahdollisuus tuntuu todennäköiseltä. Sitä vahvistaa samoilla käräjillä esiintynyt riita, jossa Markus valitti, että naapuri Perttu oli kaivanut pitkää ojaa hänen saralleen. Oikeus tuomitsi Pertun siirtämään ojan molempien sarkojen rajalle ja Pertun oli toimitettava Komosten maalle kaivamansa ojan täytteeksi multaa riittävästi. Naapureilla oli muutenkin huonot välit, koska samoilla käräjillä oli vielä kolmas juttu: naapuri oli tehnyt karjatarhansa portin sillä tavalla, että siitä aiheutui Komoselle vahinkoa. Oikeus määräsi uuden portin poistettavaksi: tyytyköön Halisten Perttu niihin portteihin, joita hänellä ennestään oli käytettävänä. Markus Komonen pyysi oikeudelta Halisten kylän niittyjen jakoa tilojen kesken, samoin kalavesien arviointia. 30.01.1634 annettiin päätös, minkä mukaan seuraavana keväänä heti Vapunpäivän jälkeen kruununvouti, lainlukija ja muutamat lautakunnan jäsenet suorittivat tämän jaon.

Markus pyrki tekemään oikeutta itselleen, mutta oli myös syytteessä oman käden oikeudesta. Halisten

Perttu syytti 27.10.1634 Markusta, että hän oli tappanut Pertun sian. Markus myönsi lyöneensä sian nurkkaa vastaan. Markus joutui korvaamaan sian ja sai 3 markkaa sakkoa. Samoilla käräjillä herra Niilo Maununpoika Hamarmannus, myöhemmin Maarian kappalainen, syytti Markusta, että tämä oli ottanut kantajan äidin, Hamaron emännän lehmät takavarikkoon ja pieksänyt yhtä lehmää niin, että se oli alkanut lypsää verta ja vielä kiskonut lehmältä yhden sarven pois. Markus oli pieksänyt myös kolmea muuta lehmää samoin seurauksin. Kun

Komosten talo Halisissa, alkuperäisen talon paikalla

emäntä oli pyytänyt erästä poikaa hakemaan lehmät pois, oli Komonen lyönyt poikaan kaksi verihaavaa. Markus tuomittiin maksamaan puoli markkaa sakkoa jokaisesta lehmästä, jota oli pieksänyt sekä yhden naulan voita. Pojan pahoinpitelystä hän sai 3 markkaa sakkoa joka haavasta sekä 3 markkaa sakkoa luuttomasta karjan takavarikoimisesta. (Väinö Perälä)

Markuksen ja Pertin jälkeen Komosissa asuttiin seuraavasti:

Martti, Yrjö, Kaisa
1687 Komonen Juho Martinpoika, talollinen
Komonen Simo ja hänen vaimonsa Marketta, k. 22.7.1733
Marketta Grelsintytär 87 v. (Pertti Komosen vaimo)

1701-1709 Simo (Pertinpoika?), talollinen, k. 1707?
Maria, äiti (Juhon vaimo)
Matti Simonpoika, talollinen
Liisa (Matin sisar)
1710 Komonen Pertti
1722 Jaakko Pentinpoika, viljavaraston vuokraaja s. 1689 (Innamaa, taulu 4)
vaimo Kerttu k. 1722, pojat Pertti, Matti ja Antti (Innamaa, taulu 5)
vaimo Anna Tuomaantytär, vihitty 12.10.1723
1724 Komonen Matti Simonpoika, itsellinen
Komonen Antti (Innamaa, taulu 5)

Komosissa asuttiin Matti Erkinpojan (Innamaa, taulu 6) jälkeen seuraavasti:

Erkki Erkinpojan (Innamaa, taulu 6) leski Maria Juhontytär (Innamaa, taulu 6) meni naimisiin Erkki Reinhold Jaakonpojan (1793-1852) kanssa. Erkki Reinhold oli kotoisin Kaarinan Kärjestä. Erkki Reinhold Jaakonpoika otti sukunimekseen Komonen ja ehti leskeksi jäätyään mennä naimisiin Maria Juhontytär Ali-Rihkon kanssa (1805-1864).

Heille syntyi tytär Maria Serafia Erkintytär (1839-1858).

Maria Serafia nai Ernst Wilhelm Kallenpoika Knapin (1835-1862).

Ernst Wilhelm nai leskeksi jäätyään Amanda Juhontytär Lonkin (1840-1880).

Amanda Juhontytär jäi leskeksi ja nai Jaakko Juhonpoika Mikolan (Komonen) (1841-1899).

Heille syntyi kahdeksan lasta, josta aikuiseksi ehti ainoastaan yksi:

Ernst Alfred Gabriel Jaakonpoika (1875-1898).

Ernst Alfred nai Agneta Wilhelmina Wikström-Nikulan (1877-1909).

Agneta Wilhelmina nai leskeksi jäätyään Matti Evert Kustaanpoika Kynnysmäen (1875-1954), joka muutti sukunimensä Komoseksi.

Heille syntyi kaksi poikaa Matti Viljo Matinpoika s.2.1.1902, ja Eero Evert s. 19.5.1908. k 21.6.1912.

Matti Evert Komonen meni leskenä naimisiin Hilma Augusta Särvän (1885-1963) kanssa ja heille syntyi tytär Hilma Annikki s. 1911, k. 1954.

Matti Viljo Matinpoika Komonen meni naimisiin Maire Maria Rinteen (1902-1996) kanssa ja heille syntyi tytär Anja Kaarina 1937.

Matti Viljo Komonen myi Komosen tilan Turun kaupungille v. 1957. Hän oli silloin tallettanut Turun Maakunta-arkistoon ison joukon asiapapereita. Suurin osa papereista käsitteli Paaskuntaa. Ne oli tuotu v. 1833 Komosiin.

Innamaa-suku Turussa ja Halisissa

Innamaa-suku oli mahtavin suomalainen kauppias- ja laivanvarustajasuku 1500-luvulla Turussa. Kuuluisin oli Henrik Innamaa (k. 1564) ja varsinkin hänen leskensä Valpuri Innamaa. (Turun kaupungin historia 1521-1600 sivu 15). Komonen nimenä tulee sukuun siten, että Jaakko Pentinpoika (taulu 4) otti sukunimekseen Komonen. Suku liittyy muutenkin Paaskuntaan ja Komoisiin.

Martti Martinpojan esi-isistä tiedetään rovasti J.M. Tallgrenin muistiinpanoista (lappusista) Topographica-kansiossa Pertti, Pertti Pertinpoika Innamaa 1589, kuollut 1606 sekä Pentti 1622-1645, vaimo Agnes Pertintytär.

Taulu 1

I. **Martti Martinpoika Innamaa**. Isäntä 1650-1676.

— Puoliso **Kerttu Pentintytär** _.

i Pentti _.

ä Aune Pertintytär _.

II. Lapsi:

Matti Martinpoika Innamaa. Taulu 2.

Taulu 2

II. **Matti Martinpoika Innamaa** (isä Martti Martinpoika Innamaa, taulu 1). Seppä.

— Puoliso **Riitta** _.

III. Lapsi:

Pentti Jaakonpoika Innamaa. Taulu 3.

Taulu 3

III. **Pentti Jaakonpoika Innamaa** (isä Matti Martinpoika Innamaa, taulu 2). Isäntä 1694.

— Puoliso **Aune Matintytär** _.

IV. Lapsi:

Jaakko Pentinpoika Komonen. Syntynyt 1689. Kuollut 1772. Taulu 4.

Taulu 4

IV. **Jaakko Pentinpoika Komonen** (isä Pentti Jaakonpoika Innamaa, taulu 3). Syntynyt 1689 {Kast. luett. puuttuu}. Varaston vuokraaja. Kuollut 1772.

— Puoliso 1:o **Kerttu** _ . Kuollut 1722.

— Puoliso 2:o 12.10.1723 **Anna Tuomaantytär Harjattula**. Syntynyt 13.12.1703 Kaksikerran Harjattulassa. Kastettu 13.12.1703 Kaarinassa {Kast. luett.}. Kuollut 22.7.1733 Maarian Halisessa.

i Tuomas Sipinpoika Harjattula, † 1729, rusthollari.

ä Maria Juhontytär _ , *Prinkkalassa.

V. Lapset:

1: **Pertti Jaakonpoika Komonen**.

1: **Matti Jaakonpoika Komonen**.

2: **Antti Jaakonpoika Komonen**. Syntynyt 20.10.1728 Maariassa. Kuollut 4.6.1791.

Taulu 5.

Taulu 5

V. **Antti Jaakonpoika Komonen** (isä Jaakko Pentinpoika Komonen, taulu 4). Syntynyt 20.10.1728 Maariassa {Kast.luett.}. Kastettu 20.10.1728. Kuollut 4.6.1791.

— Puoliso 7.6.1752 **Vappu Heikintytär** _ . Syntynyt 1730 Maarian Halisten Tätälässä. Kuollut 8.6.1814.

VI. Lapset:

Jaakko Antinpoika Komonen. Syntynyt 12.5.1753 Maarian Halisissa {Kast.luett.}. Kastettu 15.5.1753. Kuollut 5.10.1780 Maarian Halisissa.

Erkki Antinpoika Komonen. Syntynyt 4.3.1756 Maarian Halisissa. Kuollut 10.2.1817 Maarian Halisissa. Taulu 6.

Juho Antinpoika Knuti. Syntynyt 21.12.1758 Maarian Halisissa. Kuollut 1808. Taulu 7.

Antti Antinpoika Komonen. Syntynyt 1762 Maarian Halisissa. Kuollut lapsena.

Heikki Antinpoika Komonen. Syntynyt 16.5.1764 Maarian Halisissa {Kast.luett.}. Kastettu 18.5.1764. Kuollut lapsena.

Anna Antintytär Komonen. Syntynyt 27.11.1766 Maarian Halisissa. Kuollut lapsena.

Antti Antinpoika Halinen. Syntynyt 22.10.1768 Maarian Halisissa. Kuollut vanhuudenheikkouteen 4.12.1841 Kirvun Musikkalan Pappilassa. Taulu 8.

Matti Antinpoika Komonen. Syntynyt 28.10.1771 Maarian Halisissa. Kastettu 30.10.1771. Kuudennusmies. Kuollut 7.2.1834 Maarian Virusmäessä.

— Puoliso 1795 **Liisa Juhontytär Virusmäki**. Syntynyt 1771. Kuollut 4.4.1853.

Kaisa Antintytär Komonen. Syntynyt 3.12.1774 Maarian Halisissa {Kast.luett.}. Kastettu 5.12.1774. Kuollut 1776.

Taulu 6

VI. **Erkki Antinpoika Komonen** (isä Antti Jaakonpoika Komonen, taulu 5). Syntynyt 4.3.1756 Maarian Halisissa {Kast.luett.}. Kastettu 7.3.1756. Kuollut 10.2.1817 Maarian Halisissa.

— Puoliso 8.10.1783 **Anna Heikintytär**_. Syntynyt 19.1.1756 Liedon Vankiossa. Kuollut 1.9.1833.

VII. Lapset:

Juho Erkinpoika Komonen. Syntynyt 2.7.1785 Maarian Halisissa {Kast.luett.}. Kastettu 2.7.1785. Kuollut 22.12.1810 Maarian Halisissa.

Heikki Erkinpoika Komonen. Syntynyt kaksosena 9.12.1787 Maariassa {Kast.luett.}. Kastettu 19.12.1787. Kuollut lapsena.

Liisa Erkinpoika Komonen. Syntynyt kaksosena 9.12.1787 Maariassa {Kast.luett.}. Kastettu 19.12.1787. Kuollut lapsena.

Erkki Erkinpoika Komonen. Myöhemmin **Paaskunta**. Syntynyt 7.4.1789 Maarian Komossa {Kast.luett.}. Kastettu 8.4.1789. Kuollut lapsettomana 21.12.1828 Kaarinan Paaskunnassa.

— Puoliso 15.10.1814 **Maria Matintytär Paaskunta**. Syntynyt 16.8.1775 Liedon Porossa {Kast.luett.}. Kastettu 16.8.1775. Vanhemmat: Matti Matinpoika ja Vappu Matintytär. Kuollut 22.9.1824 Kaarinan Paaskunnassa.

Matti Erkinpoika Komonen. Myöhemmin **Paaskunta**. Syntynyt 5.4.1793 Maarian Halisissa {Kast.luett.}. Kastettu 7.4.1793. Komosen isäntä. Kuollut keuhkotautiin lapsettomana 29.4.1828 Kaarinan Paaskunnassa.

— Puoliso 29.10.1816 **Maria Juhontytär Paaskunta**. Syntynyt 15.3.1793 Kaarinan Paaskunnassa. Kuollut 25.11.1838 Maarian Komossa. ä Maria Matintytär Paaskunta, * 16.8.1775 Liedon Porossa, † 22.9.1824 Kaarinan Paaskunnassa.

Anna Erkinpoika Komonen. Syntynyt 20.2.1798 Maarian Halisissa {Kast.luett.}. Kastettu 23.2.1798. Kuollut 14.7.1799 Maarian Halisissa.

Taulu 7

VI. Juho Antinpoika Knuti (isä Antti Jaakonpoika Komonen, **taulu 5**). Myöhemmin **Komonen**. Syntynyt 21.12.1758 Maarian Halisissa {Kast.luett.}. Kastettu 21.12.1758. Paimalan Knutin isäntä. Tila oli Akatemian palkkatila, 1 mat., talo jaettu 1780, Innamaa yhdistetty Knutiin 1833. Kuollut 1808.

— Puoliso 7.6.1791 **Maria Heikintytär**_. Syntynyt Paimalan Nuutissa.

VII. Lapset:

Maria Juhontytär Knuti. Syntynyt 22.6.1799 Maariassa {Kast.luett.}. Kastettu 22.6.1799.

Juho Juhonpoika Knuti. Syntynyt 1.3.1802 Maariassa {Kast.luett.}. Kastettu 2.3.1802. Kuollut 1850.

— Puoliso **Maria Helena**_. Syntynyt 1804 Raiossa.

Taulu 8

VI. Antti Antinpoika Halinen (isä Antti Jaakonpoika Komonen, **taulu 5**). Myöhemmin **Andreas Halinius**. Syntynyt 22.10.1768 Maarian Halisissa. Kastettu 1.11.1768. Turun Akatemiassa 1786-1788. Papiksi 1.1.1793. Kirvun seurakunnan armov. saarnaaja 1802-1804, kappalainen 1804-1841. Muuttanut 1792 Maariasta Kirvuun. Kuollut vanhuudenheikkouteen 4.12.1841 Kirvun Musikkalan Pappilassa {Kuoll.luett.}. Haudattu 13.1.1842.

— Puoliso **Wendela Katri Hobbin**. Syntynyt noin 1767. Kuollut vesitautiin 73-v 11.11.1839 Kirvun Musikkalan Pappilassa {Kuoll.luett.}. Haudattu 24.1.1840.

VII. Lapset:

Katri Aleksandra Antintytär Halinius. Syntynyt 15.10.1805 Kirvun Musikkalassa {Kast.luett.}. Kastettu 22.10.1805. Kuollut vesitautiin 6.7.1807 Kirvun Musikkalassa {Kuoll.luett.}. Haudattu 9.7.1807.

Natalia Aleksandra Antintytär Halinius. Kastettu 22.9.1807 Kirvussa. **Taulu 9**.

Taulu 9

VII. Natalia Aleksandra Antintytär Halinius (isä Antti Antinpoika Halinen, **taulu 8**). Kastettu 22.9.1807 Kirvussa {Kast.luett.}.

— Puoliso 18.10.1831 Kirvussa {Vih.luett} **Johan Adolf Aurén**. Syntynyt kuoliniän perusteella noin 1780. Kuollut vesitautiin 51-v 13.8.1853 Jääsken Suikkalassa {Kuoll.luett.}. Haudattu 9.9.1853. Pastori.

VIII. Lapset:

Adolf Emil Selim Johaninpoika Aurén. Syntynyt 27.9.1821 Kirvun Kirvu 10:ssä {Kast.luett.}. Kastettu 9.10.1832. Kuollut pistokseen 12.10.1832 Kirvun Kirvu 10:ssä {Kuoll.luett.}. Haudattu 10.10.1832.

Robert Viktor Johaninpoika Aurén. Syntynyt 11.6.1835 Kirvun Kirvu 10:ssä {Kast.luett.}. Kastettu 28.6.1835. Kuollut hukkumalla (drängslig) 28.7.1864 Imatralla {Kuoll.luett.}. Haudattu 4.8.1864. FM.

Ida Catharina Rosalia Johanintytär Aurén. Syntynyt 7.9.1837 Kirvun Kirvu 10:ssä {Kast.luett.}. Kastettu 24.9.1837. Kuollut vesitautiin 28.5.1839 Kirvun Kirvu 10:ssä {Kuoll.luett.}. Haudattu 2.6.1839.

Oscar Valfrid Valdemar Johaninpoika Aurén. Syntynyt 14.11.1839 Kirvun Kirvu 10:ssä {Kast.luett.}. Kastettu 24.1.1840.

Hilda Sofia Agnes Johanintytär Aurén. Syntynyt 6.6.1842 Kirvun Kirvu 10:ssä {Kast.luett.}. Kastettu 30.6.1842.

Ivar Aleksi Johaninpoika Aurén. Syntynyt 1.1.1845 Jääsken Suikkalassa {Kast.luett.}. Kas-

tettu 23.1.1845. Kuollut 16.1.1846 Jääsken Suikkalassa. Haudattu 23.1.1846.

Johanna Aleksandra Johanintytär Aurén. Syntynyt 21.11.1846 Jääsken Suikkalassa {Kast.luett.}. Kastettu 1.1.1847.

Erkki Erkinpojan testamentti vuodelta 1828

Kaarinan kirkkomaalla lähellä pikkupuorttia kirkon pohjoispuolella on puolitoistametrinen punagraniittinen kivi, jossa on muistokirjoitus:

Kiitollisuuden Muistopatsas St. Kaarinan Kirkon ja Waivaisten hyväntekijälle Erikki Erkinpojalle Paaskunta. Syntynyt 1788. Kuollut 1832. Kiven toisella puolella on teksti: Muistoksi valmistettu 1832.

Perimätieto kertoo isännän tehneen lahjoituksen, ei muuta.

Kaarinan kirkon arkistosta löytyi testamentti, perunkirjoitus ja muuta tähän liittyviä asiakirjoja. Lautamies ja rusthollari Erikki (Erkki) oli kirjoitustaitoinen ja laatinut testamentin itse. Pastori Christian Grönlund oli isännän pyynnöstä kääntänyt sen ruotsiksi. Allekirjoitus tapahtui omakätisesti sinetillä vahvistettuna, Paaskunnassa 29. elokuuta 1828 todistajina Samuel Fredrik Salovius, Adj. Past. i St. Carins ja Anders Gustaf Gomander, Interims Predikant i Sagu.

Testamenttia on luettavuuden helpottamiseksi muutettu nykykieltä muistuttavaksi.

Testamentti:

Niin kuin minun heicon terveydeni joka päivä muistutta minua siitä että Minun pelastuminen tästä ajallisesta elämästä ei taida olla aivan kaukana, jonga minä toivon tapahtua autuallisessa hetkessä;- niin olen minä vapaasta tahdosta, hyvästä mielestä ja täydestä ymmärryksestä päättänyt että jättä, ja tämän kautta testamentterata kaiken minun jälkeen jäväisen Omaisuudeni, sekä irtaimesa että kiintiässä, eli mistä nimestä se olla mahta, St. Carinan eli nummen Emäkirkolle, ja sen vaivaisille, puoliksi kummallengin; josta omaisuudesta vuotinen kasvu, interesti tule asianhaarain jälkeen, niin kuin tavallinen on, käytettäväksi, yxipuoli Kirkon, ja se toinen puoli vaivaisten tarpexi; mutta pääomaisuutta, taikka itse Capitalia, ei saada ikänäs mingän varjon alla, suuremmin taika vähemmin Kirkon ja vaivaisten tarpeihin panna, vaan sen pitää aina edespäin tulevassain Mailman aikoin jäämän liikuttamata Kirkon ja vaivaten hyväxi; Sen tähden pyydän minä myös täsä Kirkkoherran virka-, että kirkovärdin ja seurakunnan vanhimbain neuvottelemisessa, parhain ymmärryksen jälkeen pitämään surun siitä, että tämä minun vilpitön tarkoitukseni aina tulis täytytyxi Kirkolle ja vaivaisten hyödytykseksi. Onni ja siunaus seuratkoon tätä asettamista Mailman loppuun asti, joga tähden minä myöskin tämän kautta tiettäväksi teen, ettei minun likimmäisille eli kaukaisimmille sukulaisilleni ole vähindäkän oikeutta, että niin kuin perilliset osalliseksi tulla minun jälkeinjäväisestä omaisuudestani. Suuremmaksi vakuudeksi olen minä tämän minun viimeisen Testamentillisen asettamiseni omalla kädellä kirjoittanut, ja alla manituin ja niin kuin todistajat, tygökutsuttuin herrain ja kunniallisten vierasten miesten läsnäolles, nimeni ja sinettini allepanemisella vahvistanut, kun tapahtui—Paaskunnassa se 29: päivä Elokuusa 1828.

Joulun aikaan samana vuonna rusthollari Erikki sitten kuoli keuhkotautiin poikapuoliensa Juhon ja Antin (Paaskunta), hushollerska Lisa Wahlstenin ja muun palvelusväen läsnä ollessa. Perunkirjoitus oli heti tammikuun alussa ja läsnä olivat yllämainitut sekä Komosista äiti, Anna Heikintytär ja veli Matin leski, emäntä Maria Juhontytär.

Erikki omisti 1/5 Paaskunnan yhden manttaalin rusthollista, mikä arvioitiin 2500 Riksgäld Sedlar:ksi sekä kaiken irtaimen, minkä arvoksi tuli 1400 RgS. Vähennyksiä olivat velat korkoineen, yhteensä 756

RgS. Velat oli Erikki tehnyt kolmen viimeisen vuoden aikana. Äidiltään, Komosen vanhalta emännältä oli lainattu vielä elokuussa ja marraskuussa 1828 yhteensä 550 RgS. Muut velkojat olivat Halisten mylläri ja Iso-Rasin isäntä. Kun pesäluettelossa oli esim. lehmän arvo 15, vastaa velka 50 lehmää. Vielä ei ole selvinyt, mihin Erikki oli moisen summan tarvinnut ja käyttänyt.

Viikon kuluttua perunkirjoituksesta talon irtaimistoa huutokaupattiin kolmen päivän ajan. Huuto-kauppaluetteloihin on kirjattu jokainen esine, tavara sekä ostaja ja hinta. Kolmena päivänä huutokaupattiin 530 tavaraa ja esinettä, joista Antti Paaskunta huusi 200 tavaraa. Kesäkuun ja marraskuun huutokaupoissa myytiin loput, mitä jäljellä oli. Talo tyhjennettiin kaikesta irtaimistosta, mitä löytyi vajoista, karjasuojista, aitoista, kellareista, asuinhuoneista, ruokakammioista ja ulkoa.

Isäntien, veljesten Juhon ja Antin oli nyt ostettava kodistaan kaikki, mitä talonpoika tarvitsee viljelläkseen peltojaan ja hoitaakseen karjaansa sekä myös kaiken, mikä liittyy asumiseen ja elämiseen tarvittavan sen ajan omavaraistaloudessa; siis myös talveksi varastoitua ja säilöttyä ruokatavaraa heille itselleen sekä palvelusväelle seuraavaan satoon ja syysteurastukseen asti.

Antti osti mm: kaksi tynnyriä makkaraa, palvattua läskiä, suolattua lampaan selkää ja kylkeä, kaksi pyttyä pylsyä ja ihraa. Ihraa osti myös apulaispappi Salovius. Antti osti vielä perunoita, vehnää, kuminaa, pyökkitynnyrin humalaa, tynnyrin pellavansiemeniä, herneitä ja kaksi tusinaa pyökkilautasia. Arvoesineistä Antti osti ainoastaan taskukellon hintaan 28,8 RgS. Kultakäädyt, 6 kpl sormuksia, 4 kpl hopeisia soppakauhoja, hopeinen bislagi merivahapiippu ym. yhteisarvoltaan 197 RgS huudettiin muualle.

Porvari Borgenius osti 35 RgS:n arvoisen ”Kurir kärrän”, Ylikylän herastuomari petsatun marmoribureau:n, arvoltaan 35 RgS. Kallein oli kuitenkin orivarsa, josta kapteeni Sargren maksoi 125 RgS. Pastori Grönlund osti ”loft timran”, hinta 90 SgS, se on luhtiaitta, mikä oli jo veistetty mutta ei pystytetty ja näin se ei kuulunut kiinteistöön. Antti osti kaappikellon, mikä oli ollut talossa jo kolmen sukupolven ajan, hintaan 30 Rgs. Tämä kello on talossa vieläkin.

Perunkirjaluettelossa oli ”Ifrån staden utslöpad Godelhög” arvoltaan 10 RgS ja sen Antti osti nyt hintaan 27 RgS. Se oli sontatunkio, kaupungista ajettua käymäläjätettä ja siihen aikaan myös karjanlantaa. Monet vielä muistavat ”sontakuskit”, jotka tekivät tätä työtä. Antti osti myös ruuhen ja Suomalaisen Uuden Testamentin ja Finsk Lagbokin.

Kesäkuun huutokaupassa myytiin 84 kannua tislamatonta ja 14 kannua tislattua paloviinaa. Suutari Voivalin oli tammikuussa ostanut sinisen ”Surtout”:n, mitä ei kuitenkaan pystynyt maksamaan. Nyt sen osti porvari Allöf hintaan 8 RgS. Marraskuussa myytiin loput peltokaluista ja rukiista, arvattavasti syksyn satoa, mutta kylvetty Erikin eläessä vuotta aikaisemmin.

Juho Paaskunta osti talon kolmannen hevosen, punarautiaan valakan arvoltaan 30 RgS.

Huutokaupoissa myytiin tavaraa 2900 RgS:n arvosta eli kaksi kertaa perunkirja-arvion. Huutokauppaluettelo lienee täydellisimpiä, mitä on saatavilla koskien tuon ajan irtaimistoa ja omavaraistalouden esineistöä. Perunkirja luettelee tärkeimmät esineet ja yleisimmät tavarat. Veljesten huudot tekivät 650 RgS sekä 2500 RgS jäivät Juhon velaksi kirkolle ja vaivaisille. Antti oli kuollut keväällä kurkkutautiin.

Paaskunnan isäntä, naimaton rusthollari Juho Fredrik Juhonpoika kuoli toukokuussa 1833 hukkumalla. Talon peri sisar Maria Juhontytär Komosissa ja hänen jälkeensä Erkki Juho, joka äidin kuollessa oli 7 vuotias. Paaskuntaa hoiti Komosista käsin Erkki Reinhold Jaakonpoika Komonen.

Vuonna 1853 tuli Erkki Juho Erkinpoika vaimonsa Hamaron Isontalon tyttären Ulriikka Wilhelmiina Kustaantytären kanssa Paaskunnan isännäksi. He olivat Ulla Paaskunnan isän isovanhemmat.

Henkilöt:

Juho Juhonpoika Paaskunta, rusthollari, kirkkoväärti, syntynyt 2.9.1769, kuollut 4.12.1812. Vihitty 11.6.1793 Maria Matintyttären kanssa, syntynyt 17.8.1775 Liedossa ja kuollut 22.9.1824 Kaarinassa (Paaskunnassa). Maria Matintytär meni leskeksi jäätyään naimisiin 15.10.1814 Erkki Erkinpojan kanssa (Komosissa), syntynyt 7.4.1789 Maariassa (Komosissa) ja kuollut 21.12.1828 Kaarinassa (Paaskunta).

Maria Juhontytär, syntynyt 15.3.1794 Kaarinassa (Paaskunnassa) ja kuollut 25.11.1838 Maariassa (Komosissa). Vihitty 29.10.1816 Matti Erkinpoika Komosen kanssa, joka syntynyt 5.4.1793 Maariassa (Komosissa) ja kuollut 23.4.1828 Maariassa (Komosissa). Vihitty leskeksi jäätyään Erkki Reinhold Jaakonpojan kanssa, joka oli kotoisin Kaarinan Kärjestä. Hän oli syntynyt 24.1.1793 Kaarinassa ja kuoli 7.11.1852 Maariassa (Komosissa). Marian ja Erkki Reinhold Jaakonpojan lapset:

Erkki Juho Erkinpoika, syntynyt 29.1.1831 Maariassa (Komosissa), kuollut 21.10.1870 Kaarinassa (Paaskunnassa). Vihitty 13.10.1853 Ulrika Wilhelmiina Kustaantytären kanssa, joka on syntynyt

29.12.1831 Maariassa ja kuollut 20.2.1915 Kaarinassa (Paaskunnassa).

Paaskunnasta:

Juho Fredrik Juhonpoika ,syntynyt 14.7.1806 ja kuollut 22.5.1833 Kaarinassa

Antti Wilhelmi Juhonpoika, syntynyt 6.1.1808 ja kuollut 18.4.1829 Kaarinassa

Halisten Komosten vaiheista:

Monella lukijalla varmasti menivät Komoset, Innamaat ja Paaskunnat sekaisin. Sekaisin ne ovatkin, paljon riittää vielä tutkimista. Jos kerrataan hieman: Maariassa asuivat Komoset ja Kaarinassa Paaskunnat. Talot ovat vieläkin näköetäisyydellä Aurajoen molemmin puolin. Oli myös yleistä noina entisinä aikoina, että talon nimi otettiin sukunimeksi pelkän Pekka Pekanpojan lisäksi. Se lisää sekavuutta.

Maantietoa hyvin tunteva ihmettelee, että eikö Kaarinan kirkon pitäisi olla Kaarinassa yli kymmenen kilometrin päässä Halisista. Kaarinan kirkko sijaitsee Halisissa komeana mäennyppylän päällä ja Maarian kirkko vastarannalla parin kilometrin päässä Kaarinan kirkosta.

Myös moni saattaa ihmetellä, miksi juuri Halisista on näin paljon kerrottu. On mahdollisuus, että Honkilahden ja meidän muiden Komosten alkujuuret ovat Halisissa. Mitä enemmän meillä on tietoa, sitä paremmin juuremme varmistuvat.

Erikki (Erkki) Erikinpojan testamentti on eräs merkityksellisimmistä tarinoista ja siksi ansaitsee olla kirjassamme. Lienee aika harvinaista, että suku joutuu ostamaan oman kotinsa takaisin.

Ulla Paaskunta on tehnyt erittäin merkittävää työtä selvittääkseen, miten Komoset, Paaskunnat ja Innamaat liittyvät toisiinsa.

Varhaisia ja muuten tuntemattomia Komosia vuosisatojen saatossa:

Komosia on viljalti ympäri Suomen ja heidän yhteyttään sukuumme ei vielä tiedetä. Jos sitten koskaan edes selviää. Kuitenkaan heitäkään ei saa unohtaa, koska heistä joku saattaa olla esi-isämme ajalta, mistä meillä ei ole tietoa.

1400-luku

1455 Komonen Pekka, lautamies Kokemäki

1500-luku

1520 Luukas ja Juho Komonen Honkilahden suvut alkavat

Savon maakirjoissa Komosia:

Juvalla

1549-1550 Olli, lautamies

1550 Visa Rekonpoika

Rantasalmella

1540 Antti Niilonpoika

1540 Paavo

1541 Heikki

1546-1554 Lauri, lautamies

1541-1554 Hannu Sipinpoika

1541-1557 Pekka

1546-1551 Tahvo

1551 Martti Antinpoika

1557 Antti

1557 Paavo Paavonpoika

1557 Pertti Suninpoika

1557-1558 Pekka Laurinpoika